

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Humilitatem esse fontem exaltationis. Cap. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Humilitatem esse fontem exaltationis.

CAPVT IX.

TERTIAM tandem subiciamus causam, propter quam tam in votis est Domino, vt humiles simus, & omnem superbiam & arrogantiam auersemur. Hæc igitur est, quia aduentus Filij Dei, & omnis ab eo assumptus labor, post æterni Patris gloriam ad nostram est dignitatem exaltationemque ordinatus. Exaltatio vero nostra ad eam ab humilitate pendet, vt humilitas eius fons esse ac origo videatur. Venit Filius Dei vt nos ab ergastulo peccati, à captiuitate dæmonis, & à misera seruitute vitiorum eriperet. Venit vt nos filios Dei, hæredes regni cælestis, & æquales Angelis faceret. Venit vt ex cogitationibus, & desiderijs terrenis ad consilia, & desideria cælestia, atque ex operibus luti, & lateris ad opera æterna beatitudinis digna transferret. In hoc apparuit Filius Dei, ait Ioannes Apostolus, vt dissoluat opera diaboli. Hic est omnis fructus passionis, & mortis eius (quemadmodum Cyrillus & Hieronymus interpretantur) vt auferatur peccatum. Apparuit gratia eius, vt abnegantes impietatem & secularia desideria, sobrietate, & iustitiam, & piè viuamus in hoc sæculo. In propria venit, dare potestatem his, qui receperunt eum, filios Dei fieri, vt essent hæredes Dei, cohæredes autem ipsius, vt ab Angelis audirent: Non domini vestri, sed conferui vestri sumus. Descendit denique, vt quæ sursum sunt, quaeremus, quæ sursum sunt, sciremus, non quæ super terram: atque vt propter laborem nostrum acciperemus singuli singulos denarios, id est, vnum visonem Dei præmium sine fine duraturum. O magna, & plusquam dici potest, stupenda sublimitas, hominem per peccatum Dei inimicum, eius per gratiam amicum, & filium fieri; terram vilissimam in cælum inuehi; cor carneum ad Dei possessionem & conspectum oculis mentis extolli; & gehenna dignum, cælesti beatitudine perfrui, & ab Angelicis spiritibus honorari! Non ob aliam causam, inquit Augustinus, apparet, Dominum Iesum Christum in carnem venisse, ac forma serui accepta factum obedientem vsque ad mortem crucis, nisi vt hac dispensatione misericordissimæ gratiæ, omnes, quibus tanquam membris in suo corpore constitutus caput est, ad capeffendum regnum cælorum viuificaret, saluos faceret, liberaret, redimeret, & illuminaret: qui prius erant in peccatorum morte, languoribus, seruitute, captiuitate, & in tenebris constituti, sub potestate diaboli principis peccatorum, ac sic fieret mediator Dei, & hominum, per quem post inimicitias impietatis nostræ illius gratiæ pace finitas, reconciliaremur Deo in æternam vitam, ab æterna morte, quæ talibus impendebat erepti. Sic Augustinus. Hæc igitur est vera & magna exaltatio hominis, quod à curis terrenis extrahatur, quod à peccatis & vitijs liberetur, quod Dei similitudinem indutus, eius Filius, Christi que frater, & regni cælestis non solum cuius, sed & princeps nominetur. Quam verissimam dignitatem & magnitudinem id certè consequitur, vt cæteri homines iustum suspiciant, honore ac laude dignum existiment, & in suo corde semper, signis vero externis, cum opus fuerit, ei primas partes deferant, & quasi principem sibi constituent.

Nunc videndum est, an humilitas, huius exaltationis sit causa. Quod ita esse, facile persuadebitur, si quod de capite nostro dictum est, attentè legamus. Idem enim sentiendum est de corpore,

A quod præcessit in capite, & eadem via caput, & membra conscendunt, nec diuerso itinere debent dux & milites, aut dominus & serui eum constipantes, incedere. Christus autem caput nostrum, herus, & dux noster per viam humilitatis exaltatus est, & ad gloriam sui corporis, adque manifestationem sui nominis sublimatus. Vox Pauli hoc dicit, per quem cum Spiritus sanctus loquutus sit, aliquid falsum affirmare non potuit. Quid dicit de eo Paulus? Humiliauit semet ipsam factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus exaltauit illum, & dedit illi nomen, quod est super omne nomen. Quem, o Paule, exaltauit Deus? Hominem illum Dei Filium, qui humiliatus est, ita vt qui in natura assumpta humiliatus est, in eadem superexaltationem (hoc enim sonat dictio Græca) id est maximam & insignem exaltationem acciperet. Quæ verò fuit eius exaltatio? Quod à mortuis excitatus est; quod immortalitate donatus; quod gloriam, & claritatem, & maiestatem indutus, quod ad dexteram Patris euectus. Et quod nomen illi datum super omne nomen? Quod vocetur Iesus, id est, mundi totius salus, & hoc eius nomen toto orbe celebretur; quod ab omnibus Pater, & princeps, & initium salutis habeatur: & non si aliud nomen datum hominibus, in quo oporteat eos saluos fieri, nisi nomen, quo ipse Filius Dei creditur, adoratur, & colitur. Sed perge, Paule, & expone nobis illud: Propter quod. Quam, inquam, ob causam Pater extulit Christum, & nomen illi dedit, cui omne genu cælestium, terrestrium, & inferorum flecteretur? An quia humiliatus se? Sed si ita est, iam habemus, quod quaerimus, caput scilicet nostrum humilitate ascendisse. An quia factus fuit obediens vsque ad mortem? Sed quomodo potuisset obedire, qui non fuisset humilis, aut quomodo potest obedientia, quæ spontanea subiectio est, ab humilitate seiungi? Quam ratione potest, qui cum immortalis esset, infirmitate mortalitatis voluntariè suscepit, sine eximia humilitate cogitari? An quia obediuit vsque ad mortem crucis (quod amplius est) vsque ad sustinendam nempe mortem turpissimam, probrosissimam, & molestissimam, de qua dictum est in libro Sapientiæ: Morte turpissima condemnemus eum. Sed quo pacto abiectionem ipse mortem sustinisset, si non etiam supra omne captum nostrum suam maiestatem humiliasset? Ergo humilitas fuit illius exaltationis causa; humilitas Christum sublimauit, humilitas extulit, humilitas non solum nobis amabilem, sed & honorabilem fecit. Quid, & quantum humilitas mereatur, Paulus ostendit, scripsit Ambrosius, vt magis hanc appetere calcata iactantia. Et Augustinus: Vt mediator Dei & hominum, Christus Iesus resurrectione clarificaretur, vel glorificaretur, prius humiliatus est in passione. Non enim à mortuis resurrexisset, si mortuus non fuisset. Humilitas claritatis est meritum: claritas humilitatis est præmium. Et Anselmus: Ipse se tantum humiliavit, vt ultra non posset: propter quod & Deus exaltauit illum, vt ultra non posset. Tu, o homo, qui Christi membrum esse cupis, qui eum imitari gestis, qui eius sectator nuncuparis, si aliam viam exaltationis inuenisti, eam constanter ingredere. Nam Sancti Dei vera, & viua huius capitis membra, nullam aliam viam exaltationis nisi humilitatem ingressi sunt, quia eorum caput, atque magister nullam aliam huc vsque monstrauit. Si autem nullus nisi Christus potuit viam exaltationis docere: Quoniam nemo ascendit in

Philipp. 2. 8.

Sapient. 2. 20.

Ambros. ad Phil. 2. August. tract. 105. in Ioan. 10. 9. Anselm. lib.

Ioan. 3. 13.

1. Ioan. 3. 8.

Isaia 27. 9. Ad Titum 2. 11.

Ioan. 1. 12. Roman. 8. 17. Apocal. 22. 9. Coloss. 3. 1.

Matth. 20. 9.

Aug. lib. 1. de merit. & remiss. peccat. c. 26. 10. 7.

caelum, nisi qui descendit de caelo, Filius hominis, qui est in caelo,] vide ne humilitatem deserens pro via exaltationis iter confusionis ingrediatis.

Sicut in capite Christo nulla apparet exaltationis via, nisi humilitas; ita & membris eius nulla alia via relicta est, qua ad maximam altitudinem prouehantur. Illis propterea mandatum est, ne elationis gratia primos accubitus in caenis eligerent, & quod tanti momenti est, hac mirabili sententia conclusum: Omnis, qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur.] Nunc sensum Ambrosij praetereo, qui opus illud, quo homo se exaltat, in bonam partem sumit, dicens: Ego arbitror, hanc sententiam sic posse intelligi, quia qui se exaltat, nouit se humiliare, & qui se humiliare nouit, etiam exaltare se nouit. Denique Paulus ostendit, dicens: Ego autem didici, in quibus sum, sufficiens esse. Scio humiliari, scio & abundare.] Hunc itaque sensum praetemitto (licet non a laude humilitatis distideat) & communiorem ac litera conformiorem persequor. Quid est: Qui se humiliat exaltabitur? Qui modestè de se senserit, qui se ipsum spreuerit, qui ex humilitatis amore se in infimo loco collocauerit, ad insignem gloriam & dignitatem assumetur. Et quid est: Qui se exaltat, humiliabitur? Qui se per superbiam extulerit, & aliis per vanam cogitationem elatus praeposuerit, in sempiternam ignominiam, & infamiam deiicietur. Exponat mater arcana filij, & ea, quae Verbum peperit, Verbi aperiat intellectum. Deposuit, inquit, potentes de sede, & exaltauit humiles. Esurientes impleuit bonis, & diuites dimisit inanes.] Quosnam potentes Deus è throno ac potestate regnandi deiicit? Nonne superbos, qui mundi huius dignitate decepti, existimant se aliquid esse, cum nihil sint? Et quos humiles extulit? Nonne illos, qui dum honorem fugiunt, honoribus comprehenduntur, & ad bonum suum & totius mundi (nam bonum mundi est, quod humiles imperent) ad supremas interdum dignitates vocantur? Quos esurientes implet bonis? Annon illos, qui se virtutis vacuos esse putantes iugiter esuriunt, & sitiunt iustitiam? Et quos diuites dimittit inanes? Annon eos, qui dicunt, quia diuites sumus, & nullius egemus; & ideo miseri & miserabiles relinquuntur? Superbia ergo deiicit, humilitas verò exaltat: illa ignominia afficit, ista nobilitat. Superbum, inquit Salomon, sequitur humilitas, & humilem spiritu suscipiet gloria.] Non quidem illa humilitas, quae virtus est, sed illa, quae ignominia & contemptio est. Superbia enim hominis humiliabit eum, deturbabit eum, inglorium & contemptibilem faciet. At humilem spiritu, id est, virtute humilitatis praeditum, in suum hospitium excipiet gloria, eum Dominus Angelis inseret, & illustrem ac gloriosum efficiet. Sunt enim superbia & humilitas quasi duae lances, quarum si superbia ascendat, & crescat, homo descendit: si verò humilitas descendat, & se deprimat, homo in magnam dignitatem ascendit. Hanc eandem sententiam aliis verbis in dictis Eliphaz Themanitis inuenies. Qui humiliatus, inquit, fuerit, erit in gloria: & qui inclinauerit oculos, ipse saluabitur.] Humiliatus nimirum a se ipso, vel si ab alio aequanimiter deiectionem sustentans, exaltationis fastigium ascendit: & si oculos pra humilitate demiserit, infimumque locum, ubi se constituat, aspexerit, in praemium, non quemque honorem, sed illum magnum, & nunquam desituum aeternae salutis accipiet. Hanc enim oculorum demissionem pro signo humilitatis poni, docet Gregorius, sic scri-

Luca 18. 14.

Ambros. ad Psal. 38.

Luca 1. 52.

Prover. 29. 23.

Iob. 22. 29.

Abens: Qui inclinauerit oculos suos, ipse saluabitur: quia quantum per membrorum ministerium deprehendi potest, prima superbiae offensio esse in oculis solet. Hinc enim scriptum est: Et oculos superborum humiliabis. Hinc de ipso superbientium capite dicitur: Omne sublime videt. Hinc de illa, quae ei per fidelitatem adhaesit, scriptum est: Generatio, cuius excelli sunt oculi, & palpebrae eius in altum surrecta. Oculos ergo inclinare, est nullum, respiciendo, despiciere, sed se minorem, atque imparem euadere, quos aspicit, aestimare. Saluabitur itaque qui oculos inclinat, quia qui fallum superbiae verticem deserit, veritatis altitudinem alcondit.] Ex his autem constat eandem esse viam exaltationis capitis & membrorum: neque aliquem posse veram altitudinem adipisci, qui non prius se per humilitatem deiecerit.

BHanc verò esse legem latam à Deo, vt qui se humiliauerit exalteretur, & qui se exaltauerit deiiciatur, illustrissima docent scripturarum exempla. Quorum, quia plurima sunt, tria tantum referemus. Ponamus nunc ante oculos considerationis nostrae populum, & populum; Angelum, & Angelum; hominem, & hominem; populum, inquam, superbum, & populum humilem: Angelum elatum, & Angelum subiectum: hominem arrogantem, & hominem de se modestè sentientem, & hac ita esse manifestè reperiemus. Populus Indaeorum superbus fuit, qui de sanctis parentibus, de lege sibi data, de promissionibus Dei, & de concessa sibi diuinorum cognitione insipienter gloriabatur. Cuius iactantiam repressit Dominus: Ne cœperitis, inquit, dicere: Patrem habemus Abraham. Dico enim vobis, quia potens est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ.] Populus gentium humilis fuit signatus, vt ait Ambrosius, in illo Zachaeo publicanorum principe, qui statura pusillus erat: & in Chananaea, quae amara increpatione repulsa, confessa est se veluti canem indignam pane filiorum esse, illis verbis: Etiam Domine: nam & catelli edunt de micis, quae cadunt de mensa dominorum suorum.] Ille autem populus ob superbiam reiectus est, & ad extremam calamitatem reductus: iste verò dilectus, & in summa filiorum Dei dignitate constitutus. Cecinitque id Sanctus David: Quoniam populum, ait, humilem saluum facies: & oculos superbiorum humiliabis.] Populum, inquam, nationum, suas iniquitates agnoscentem, ac de se non praesumentem, ab iniquitate saluabis; & populum Iudaeorum, qui de cognitione superbiebat, in lumina quadam caecitate relinques. Et Augustinus de Chananaea loquens idem affirmat, hoc modo scribens: Videte, fratres, quem admodum in hac muliere, quae Chananaea erat, id est, quae de gentibus veniebat, & typum, hoc est, figuram Ecclesiae gerebat, maximè humilitas commendata est. Etenim gens Iudaea vt ab Euangelio repelleretur, superbia inflata est, quòd legem accipere meruisset, quòd de ipsa gente Patriarcha processerint, Prophetæ extiterint, Moyses Dei seruus miracula magna, quae audiuius in Psalmo, in Aegypto fecerit, per mare rubrum aquis recedentibus populum duxerit, legem acceperit, quam ipsi populo dederit. Erat vnde extolleretur gens Iudaea. & per ipsam superbiam factum est, vt Christo nollet humiliari auctori humilitatis, teptestori tumoris, medico Deo, qui propter hoc, cum Deus esset, homo factus est, vt se homo hominem cognosceret.] Et post pauca: Ergo propter hoc ille populus non accessit, id est, propter superbiam: & dicti sunt ex arbore oleae, hoc est, de illo populo, à Patriarchis creato, fructi

Greg. 16. mor. 6. 10.

Psal. 17.

Luca 3. 8.

Ambros. lib. 8. in Lucam.

Matth. 15. 27.

Psal. 17. 28.

August. ser. 74. de temp. 6. 7. & 8.

Psal. 77.

rami

De Praconio Humilitatis

Rom. 11.

rami naturales, id est Iudei, meritis steriles spiritu superbia, & in illa olea insertus est oleaster. Oleaster populus ex gentibus. Sic dicit Apostolus, quod oleaster insertus sit in olea, rami autem naturales fracti sunt. Illi fracti propter superbiam; insertus oleaster propter humilitatem. Hanc humilitatem ostendit mulier, dicens: Ita Domine: canis sum, micas desidero. Sic ille. Et cum populus gentium humilitate placuerit, merito Paulus monet illum, ut se in humilitate contineat, ne, si ad superbiam deflexerit, deseratur. Tu, inquit, fide stas: noli altum sapere, sed time. Si enim Deus naturalibus ramis non pepercit, ne forte, nec tibi parcat.] Iam in istis populis predictam legem videmus impleri, qua superbus repulsus est, humilis vero Domini testimonio probatus.

Rom. 11. 20.

D. Thom. 1. p. 9. 63. ar. 3. in corpore.

Isa. 14. 17.

Dan. 10. 11.

Dan. 12. 1.

Greg. 27. mor. e. 27.

Nunc meditare Angelum, & Angelum, nempe Luciferum, & Michaiem. Ille superbiendo diuinam, in quo non erat illi datum, similitudinem concupiuit, ut nimirum naturalem beatitudinem non ex gratia (ut ait Thomas Aquinas) sed ex propriis viribus obtineret. Et hoc significant illa verba: Ascendam in caelum, similis ero Altissimo.] Hic humiliando se ipsum alterius superbiam detestatus est, & a Deo omne bonum habere gestuit. Cuius humilitatis indicium fuit nomen illi impositum; Michaiel namque interpretatum est: Quis sicut Deus: quasi Deum sibi, & omnibus prelatum esse voluerit. Ille ergo ob superbiam deiectus est, cui insultat Isaias: Veruntamen ad infernum detraheris, in profundum lacu.] Hic vero humilitatis causa non solum aeterna beatitudine, verum & principatu Ecclesiae donatus. Nam & a quodam Angelo, qui Daniele alloquebatur, dictus est princeps synagoga: Nemo, inquit, est adiutor meus in omnibus his, nisi Michaiel princeps vester.] reiecta vero synagoga tutor, ac defensor est Ecclesiae constitutus. Ideoque vocatur in eodem Propheta, [princeps magnus;] & equum erat, ut praecipuo caelestium spirituum principi committeretur sponsa Dei, quae est Ecclesia. Vnde constat humilitatis legem non solum in terra, verum etiam in caelo vigere, & Angelos ipsos, ac suprema Seraphim ad eius obseruantiam obligari.

Tandem considera duos singulares homines, & illos supremos reges, ut videas, quia licet non subiciantur humanis legibus, huius vero legis obseruatione haudquaquam eximuntur. Alter fuit Saul ob munus sacerdotale praesumptum reprobatus: alter Dauid, quia coram arca Domini more hominum communium, pra humilitate saltauit, in regno, quod iam acceperat, stabilitus. Huius miram humilitatem, & propter illam, miram quoque sublimitatem describit pulchre Gregorius, in hac verba:

Intueri libet, quanta virtutum munera Dauid perceperat, atque in his omnibus quam forti se humilitate seruabat. Quem enim non extolleret ora leonum frangere, vsuorum brachia dissipare, despectis prioribus fratribus eligi, reprobato rege ad regni gubernacula iungi; timendum cunctis vno lapide Goliath sternere, a rege proposita extinctis allophyis numerosa praepuria reportare, promissum tandem regnum percipere: cunctumque Israeliticum populum sine vlla contradictione possidere: Et tamen cum arcam Dei in Hierusalem reuocaret, quasi oblitus praetium se omnibus admixtus populis ante arcam saltat. Et quia coram arca saltare, ut creditur, vulgi mos fuerat, rex se in diuino obsequio per saltum rotat. Ecce quem Dominus cunctis singulariter praetulit, se se sub Domino, & exequando minimis, & abiecta exhibendo, contemnit. Non potestas regni ad

A memoriam reducit: non subiectionum oculis saltando vilescere metuit: non se honore prelatum ceteris, ante eius arcam, qui honorem dederat, recognoscit. Coram Deo egit vilis, vel extrema, ut illa ex humilitate solidaret, quae coram hominibus gesserat fortia. Quid de eius factis ab aliis sentiat, ignoret. Ego Dauid plus saltantem stupeo, quam pugnantem. Pugnano quippe hostes subdidit, saltando autem coram Domino semetipsum vicit. Quem Michol, filia Saul, adhuc ex tumore regis generis infama, cum humiliatum despiceret, dicens: Quam gloriosus fuit hodie rex Israel, discooperiens se ante ancillas seruatorum suorum, & nudatus est quasi si nudetur vnus de curreis;] protinus audiuit: Viuit Dominus; quia ludam ante Dominum, qui elegit me potius quam patrem tuum.] Ac paulo post ait: Et ludam, & vilior fiam plusquam factus sum, et quibus humilis in oculis meis. Ac si aperte dicat: vilescere coram hominibus appeto; quia seruare me coram Domino ingenuum per humilitatem quero.] Hactenus Gregorius. Nemo igitur poterit in dubitationem reuocare, a Domino humiles extolli, superbos vero deprimi; siquidem in caelo, & in terra in Angelis, & hominibus reperit humiles sublimatos, elatos vero in summam vilitatem adductos.

2. Reg. 6. 20.

Immo quia homo est mutationi subiectus, solet Dominus eundem hominem pro diuersis temporibus, ac pro diuersa, quam in eo reperit, qualitate, nunc sublimare humilem, nunc superbum deturbare. Vidimus Saulem ob superbiam deiectum: Sed idem aliquando, cum nimirum humilis erat, fuit ob humilitatem sublimatus. Cui dixit Samuel: Nonne cum paruulus esses in oculis tuis, caput in tribubus Israel factus es? Vixitque te Dominus in regem super Israel.] Vidimus Dauidem ob humilitatem exaltatum, de quo scriptum est: Elegit Dauid seruum suum: & sustulit eum de gregibus ouium, de post factantes accepit eum, Pascere Iacob seruum suum.] Sed idem aliquando fuit ob superbiam grauius castigatus: cum nimirum populum numerauit, & inaniter sibi in regno complacuit. Ac generaliter Deus humiles exaltat, & sibi ipsis dissidentes praecleara dignitate nobilitat. Amos suam paruitatem agnoscens, ait: Non sum Propheta, & non sum filius Prophetae, sed armentarius ego sum, vellicans scycomoros.] Vox humilitatis plena, voce, & re nobilissima cummulata est. Nam & tulit me Dominus, inquit, cum sequerer greges, & dixit Dominus ad me: Vade Propheta ad populum meum Israel.] Ad munus quoque Apostolatus, quo nullum est in Ecclesia sublimius, paruuli despecti, & humiles electi sunt.

D Videte vocationem vestram, fratres, ait Paulus, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles; sed quae stulta sunt mundi, elegit Deus, ut confundat sapientes; & infima mundi elegit Deus, ut confundat fortia; & ignobilia mundi, & contempnibilia elegit Deus, & ea, quae non sunt, ut ea, quae sunt, destrueret, ut non gloriaretur omnis caro in conspectu eius.] Iamque impletum est quod dictum est in Iob: Qui autem reliqui fuerint, auferentur ex eis; morientur, & non in sapientia.] Impij, inquam, breuiter succidentur, & breui mora successi, non breui tempore, sed in aeternum peribunt. Reliqui vero, scilicet iusti & humiles, qui illorum actibus non consentiunt; qui vita & conuersatione illis non annumerantur, auferentur sane ab hoc impiorum, & superbiorum casu, & calamitate, & in magnam gloriam prouentur. Mors quidem naturalis illis adueniet sicut & ceteris, at nunquam excidet eorum sapientia. Ita interpretatus est hunc

1. Reg. 15. 17.

Psal. 77. 70. 71.

Amos 7. 14.

Ibi. n. 17.

1. Cor. 11. 16.

Iob. 4. 21.

Greg. 5.
1907, 4. 29

locum Gregorius: Quos alios reliquos, nisi huius mundi despectos accipimus? Quos dum prærens sæculum ad nullius gloriæ vsum eligit, quali minimos indignosque derelinquit. Sed mundi reliquos auferre Dominus dicitur, quia despectos huius sæculi eligere dignatur. Paulo attestante, qui ait: Non multi sapientes secundum carnem, & cætera. Prosequitur autem hanc veritatem Beatus Pater, quadam veteris paginæ imagine, demonstratque illam, sic scribens: Quod bene in libris Regum Ægyptio puero, in via lassescente, signatur, quem Amalechita ægrotum in itinere deserit. Dauid verò inuenit, cibo reficit, ducem sui itineris facit. Amalechitam persequitur, epulantem reperit, & funditus extinguit. Quid est enim, quòd Ægyptius Amalechita puer in itinere lassatur, nisi quòd amator præsentis sæculi, peccati sui nigredine opertus, sæpe ab eodem sæculo infirmus despectusque relinquitur, vt cum eo currere nequaquam valeat, sed fractus aduersitate torpescat? Sed hunc Dauid inuenit, quia Redemptor noster veraciter in manu fortis, nonnunquam quos despectos à mundi gloria reperit, in suum amorem conuertit. Cibo patit, quia verbi scientiam reficit. Ducem itineris eligit, quia suum etiam prædicatorem facit. Et qui Amalechitam sequi noluit, dux Dauid efficitur, quia is, quem indignum mundus deseruit, non solum conuersus in suam mentem Dominum recipit, sed prædicando hunc etiam vsque ad aliena corda perducit. Quo videlicet duce Dauid coniuuantem Amalechitam inuenit, & extinguit, quia ipsi prædicantibus Christus mundi lætitiã destruit, quos mundus habere comites despexit.] Huc vsque ille.

Iustè autem, & sapienter Dominus humiles, sèque ipsos despicientes exaltat. Homo enim per superbiam cecidit, ergo per humilitatem resurgat necesse est, vt pestilens illa ægrotudo, à primis parentibus ad nos emanans, contrario medicamento curetur. Si quis vult primus esse, ait ipse sanctitatis magister, erit omnium nouissimus.] Ac si dixisset: Parentes vestri secundum carnem, ò mei discipuli, à quibus naturæ originem trahitis, volentes esse primi, & Dei similitudinem non debitam cupientes, nouissimi, ac omnium miserimi facti sunt. Vos itaque nouissimum è contrario locum eligit, & per veram humilitatem vos despicibiles reputate, vt ad primum locum, à quo illi ceciderant, ascendatis. Amputauit profectò ille, vt inquit sanctus Martyr, & egregius doctor Cyprianus, omnem æmulationem responso suo, omnem causam, & materiam mordacis inuidiæ euit, & abscedit. Discipulo Christi zelare non licet, non licet inuidere. Exaltationis apud nos non potest esse contentio: de humilitate ad summa crescimus, didicimus vnde placeamus. Deus, veritas est; nam & Ioannes ait: Spiritus est, qui testificatur, quoniam Christus est veritas.] Quamobrem & dilget veraces, & odio habebit mendaces. Superbi verò, mendaces sunt & stulti, qui cum nihil sint, se aliquid esse putant, & ab hominibus magni videri volunt, quidni odio habeantur? At humiles sunt veraces, qui sentiunt se de se nihil esse, qui se ipsos despiciunt, & ab aliis despici cupiunt; vnde & æquum est, vt à Domino diligantur. Et quidem quos Dominus diligit, extollit, & eius diligere efferre hominem, & ditare est. Dilexi vos,] ait per Malachiam. Et interrogatus: In quo dilexisti nos?] Respondit: Nonne frater erat Esau Iacob, & dilexi Iacob, Esau autem odio habui? Et posui montes eius in solitudinem, & hereditatem eius in dracones deserti.] Hic, inquam, superbum repuli, & ideo possessionem eius dilieci, & ad nihilum redegi. Illum verò humilem,

Marci 9.
34.

Cypr. de zelo & timore.

1. Ioan. 5.
7.

Malach. 1. 2.]

A & mansuetum, & domi habitantem dilexi, & propterea eum, eiusque posteritatem extuli, & tranquille in terra sua habitare feci. Summa ergo veritas, veraces, id est, humiles, diligens, eos ad magnam dignitatem & gloriam promouebit.

B Humiles milites Christi sunt, eiusque vexillum, nempe crucis abiectionem sequuntur. Nam ipse dux, & signifer noster cruce quasi vexillo oneratus nobis ad imitandum propositus est, dicente Paulo: Prædicamus Christum, & hunc crucifixum.] Diabolus verò dux est superbiorum, qui princeps est super omnes filios superbiæ. Iste igitur superbos secum deferet in ignem æternum, qui paratus est ei & sequacibus eius. Christus autem humiles in gloriam adducet paratam illis ab origine mundi. Quibus solis dandam esse docent illa Domini verba ad discipulorum aures perlata: Amen dico vobis, nisi conuersi fueritis, & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum cælorum.] Deus sanè rex est, & rex magnus: Quoniam Deus magnus Dominus, & rex magnus super omnes Deos.] Rex misericors: Et miserationes eius super omnia opera eius.] Fons est omnis bonitatis, & omnium donorum, quæ descendunt à Patre luminum.] Sed rex magnificus paruulos amat, quos exaltet; Dominus misericors humiles diligit, in quibus suam misericordiam ostendat. Fons perennis valles quærit, in quas aquas salutare effundat. Humiles autem sunt paruuli, qui modica de se sentiunt, & omnibus se subiiciunt. Quid mirum, si à rege magnificentissimo extollantur? Humiles sunt miseri, & sua miseria fœlices, quia ea diuinam misericordiam ad se vocant. Quid mirum, si cælestibus miserationibus replentur? Humiles sunt valles. Quorum meminit sanctus Dauid, ita canens: Qui emittit fontes in conuallibus; inter medium montium, id est, superbiorum, pertransibunt aquæ.] Quid mirum, si aqua diuinæ gratiæ rigentur? Profectò verissimum est quod dictum est à Domino per Ezechielem: Et scient omnia ligna regionis, quia ego Dominus humiliavi lignum sublime, & exaltaui lignum humile: & siccaui lignum viride, & frondere feci lignum aridum. Ego Dominus locutus sum, & feci.] De quodam humili, & quodam superbo locutus est Dominus; sive de Sedechia & Iechonia, vt quidam volunt. Quorum ille prosperitate elatus, à Nabuchodonosore captus est, & oculis ac vita priuatus: hic post multam afflictionem fuit ab Euilmerodacho ad solium dignitatis subuectus. Sive (vt alij putant) de duobus populis supra adductis Iudæorum & Gentium; quorum ille ob superbiam perit, iste ex humilitate complacuit. Cui dicitur in Isaia: Non dicat Eunuchus: Ecce ego lignum aridum. Quia hæc dicit Dominus: Dabo ei locum,] & cætera. At nos de quocumque superbo & humili intelligamus. Audi ergo, ò superbe. Si lignum sublime es, si te ipsum ignoras, si tuam scientiam, tua talenta magni reputas, si alios despicias, teque illis præponis, Deus te deiciet, Deus te arefaciet, vt eos, quos despexisti, supra te habeas, & fructus æternæ vitæ non feras. Audi & tu, ò vir humilis. Si fueris tanquam lignum humile, si te ipsum agnoueris, si te nihili reputaueris, si alios suspexeris, Deus te efferet, Deus te frondibus & fructibus vestiet, vt & fructifices in domo Dei, & ab omnibus lauderis, & honore dignus habearis. Et stat inconcussa veritas à nobis proposita, quòd humilitas est exaltationis fons, quam qui habuerit, tandem tandem extolletur à Domino, licet ad tempus despectus esse videatur.

1. Cor. 1.
23.
Iob. 41.
25.

Matth. 18.
3.

Psal. 94.
2.

Iacobi 1.
17.

Psal. 103.
10.

Ezech. 17.
24.

Isa. 56.3.

Quid

De Præconio
Tom. 1